

ОБЩИНСКИ КОНКУРС
„КЕСАРЯТ ТЕРВЕЛ – ПОЗНАТ И НЕПОЗНАТ“
РАЗДЕЛ ЛИТЕРАТУРНО ТВОРЧЕСТВО

Живот - посветен на традицията
/очерк/

Съвременният българин се лута между традиционно и модерно. Това застрашава националната му идентичност, води до скъсване на връзките с родовите корени и памет. Особено сега, когато се опитва да бъде европеец. И наред с европейските ценности - да запази в душата си обичта към фолклора и традициите.

Днес докосването до живота на нашите прабаби и прадеядовци не се случва често, нужно е да те провокират. А когато провокацията идва от разкази на хора, съпреживели радостта да познават хранители на традицията, се раждат трепети под сърцето и те оживяват в слова. Слова, които искам да споделя.

Внучка съм на Данка Иванова от с. Нова Камена. Тя беше много красива, позитивна и трудолюбива жена. Всяка сутрин ставаше рано и докато шеташе, пееше. Българската народна песен за нея беше Божие творение и тя живееше чрез нея. Пееше, дори когато работеше в градината или на двора при животните. Гласът ѝ огласяше цялата къща, двора, градините... През зимните месеци събираше на седенки в дома си жените-съседки и пееха заедно, докато предат, шият, плетат...

Прадедо ми е отглеждал овце. След подстригването на овцете той давал на баба да обработва вълната. Научих, как се правило това: Първият етап, през който преминава обработката на вълната, е прането - вълната се залива с топла вода, за да се изчисти от органически мазнини. Следва изсушаване, като вълната се разделя според качеството ѝ и по предназначение. Вълната от сухото руло се боядисва в растителни багрила, които се получават от различни растения или корени. Това става в големи глинени „кюпове“, в които поставят вълната, заливат я с хладка вода, поставят багрилните растения и „заравят“ кюповете в непрегоряла тор - да престои няколко дни при постоянна температура. За да се приготвят „фитили“ с различна дебелина за „кроене“ и „шарене“ на плътта, боядисаната вълна се разчепква и след това се развличва или разбива на „лък“ от майстор „дръндар“. „Ярината“ и „древта“ се разстилат равномерно и правят на „къдели“. Така оформена, вълната е готова да се преде, тъче и плете...

И всичко това се е вършело от моята баба Данка. Тя е тъкала кърпи, черги, сукно за спане, дрехи за всеки член от семейството. Сама, в къщи, под звуците на песента, тя е тъкала платно, от което е шила ризи и носии. За всеки ден от седмицата е имала различна носия – оранжева или синя, зелена или червена – според делника и празника, според работата, която е запълвала ежедневието ѝ. Подреждала носиите си в цели 5 сандъка, специално направени за нея.

Чумберите ѝ били плетени на една кука, а бродериите по ризите и кърпите везала на ръка – бод по бод.

Баба Данка е преселка от старата Камана в Румъния. Възрастните в Нова Камена и днес знаят за нейните носии. А преди време дъщерите ѝ даряват на певиците от селото бабините носии, за да са автентични при участието им в надпявания. Не малка част от носиите ѝ са представяни на изложби в училището на баща ми и на различни конкурси.

Когато съм била малка, баба Данка е направила и за мен малка носия, завързала ми жълт чумбер на главата, оформила го на страни като панделка. Държала е да запазя българското в душата си.

Затова днес мисля, че гордо нося нейния дух и го изразявам, когато облека добруджанска носия и затанцувам на Тервелска сцена. Въздухът затрептява пред погледа ми, светлините на прожекторите ме омайват... и тогава си представям, как баба Данка ме гледа с усмихнат поглед и благославя!

**Маринела Илиянова Костадинова – 12 клас, СУ „Й. Йовков“, гр. Тервел
КАФК „Наследници на Орфей“ при ЦПЛР „Малкият принц“
Ръководител: Р. Стратиева**